

Avskrift accession 17547

Ort: Färila, Hälsingland

Insamlare: Thure Tannerhagen 1945

Informant: Mattes Hansson, Korskrogen, 84 år

Innehåll: Svar på frågel. M 86: Jakt o. djurfångst.

ja:ga v. 'jaga'; pret. och sup. = inf.

fôggLa v. 'jaga fågel'

sjytt m. 'jägare'

äljsjytt 'älgskytt; *fôggälsjytt* 'fågelskytt'

tjyvsjyttä n. 'tjuvskytte'

tur i jakkt 'jaktlycka'

tur i fiskning 'fiskelycka'

han va sta å sLäffte-sta' ett snåLskött (såges om en person, som ansågs vara snål och som ett enstaka skott någon gång då och då).

sköttsjäLva f. 'nervositet l. plötslig rädsla, som griper jägaren just i det avgörande ögonblicket'

bry: npLass 'område, där djuren uppehålla sig under parningstiden'.

Ingen jakträtt för olika områden. Det ansågs, att vem som helst hade rätt att jaga vara som helst.

Det förekom, att andra personers giller tjuv vittjades. Det skedde både av folk från andra håll och av folk från grannskapet. För sådan tjuvnad förekom nästan ingen bestraffning.

Den egentliga skogsfågelfångsten började på hösten, sedan det blivit så pass kallt, att fågeln frös och kunde hållas frusen. Det höll man på med framöver åt jul. Strax innan jul for man till Stockholm för att sälja fågel samt ekorr-, mård- och rävsinn. EN och samma person kunde sälja både två och tre lass samtidigt. På hösten var giller och snara de vanligaste fångstmedlen. På våren sköt man fågel, som man själv åt upp. Men man skulle egentligen ej få skjuta fågel under denna tid av året.

Man ställde ej sig jaktstadgan till efterrättelse

Det förekom ej någon tanke på jaktvård före jaktvårdsföreningarnas tid. På våarna sökte man dock om möjligt spara tjäderhönorna.

Man ingrep ej mot lösa drivande hundar.

Någon inplantering av djurslag har med tanke på jakten ej förekommit.

Då man var i timmerskogen om vintrarna högg man ned aspar, för att hararna skulle få något att gnaga på och få mat.

fôggäLår 'år, då det är gott om fågel i allmänhet',

hä:rd a. (beteckn. för att hårvilt blivit fullhårigt, så att skinnen voro salugilla).

äLgstånnd 'älgars fasta uppehållsort',

bjö:rspôr 'spår av björn' Man gav även akt på andra spårtecken, t. ex.: haren har gnagt asp bark, älgen har ätit topparna av vide, räven grävt upp getingar och sålunda efterlämnat små gropar.

ha:rgadd m. 'väg, stig, där haren går fram',

bukktär säg säger man, att en hare eller räv gör, då han gör ett skutt, avhopp från spåret.

krypa-in (uttr. för att jagat djur gömmer sig, t. ex. i en klyfta).

streck n. 'vissa fågelarters samfällida flygning över vissa platser under vissa tider'

sätta säg 'slå till i träd' (om fåglar),

dôm ve:är opp ätter trä'na 'de (t.ex. ekorrarna) hoppa upp efter träden, från det ena trädet till det andra.

illvar a. 'skygg vid skott, flyger, innan jägaren får sikte' (om fågel).

ha vittring 'vara särskilt känslig för att det är människor i närheten' (om räv, hare, älg etc.)

Man känner till ortnamn, som givits på grund av särskild förekomst av visst slags vilt, t. ex.

Björbärrjä 'Björnberget' i Los socken.

Ekôrrbakkän 'EKKORRBACKEN' (backe i en by i norra Färila).

Vidare efter fångstredskap, som använts på platsen, t. ex.

Jillärbärrjä 'Gillerberget', ett berg, som hör Ytterhogdal till.